

## VALJEVO-BRANKOVINA-Å ABAC I VALJEVO-OSEÅŒINA-LOZNICA

SELA: BRANKOVINA, MILIÅŒINICA, VALJEVSKA KAMENICA I PRIÅŒEVIÅŒ.

Severno i severozapadno od Valjeva proteÅ¾u se PUTNI PRAVCI VALJEVO-BRANKOVINA-Å ABAC I VALJEVO-OSEÅŒINA-LOZNICA, a sela koja su znaÅ¾ajna na podruÅ¾ju izmeÅ¼u ta dva putna pravca su: BRANKOVINA, MILIÅŒINICA, VALJEVSKA KAMENICA I PRIÅŒEVIÅŒ.

Brankovina se nalazi na 12 km od Valjeva i sa pravom je nazivaju &ldquo;selo puno istorije&rdquo;, obzirom da je svoju slavu stekla tokom dramatiÅ½nih istorijskih zbivanja u 19.veku, a posebno kao rodno mesto i zaviÅ¾aj poznatih liÅ½nosti srpske istorije i kulture. Na prvom mestu se radi o porodici NenadoviÅ¾ koja se na ovo podruÅ¾je doselila u 17.veku, ali i o Å½uvenoj pesnikinji Desanki MaksimoviÅ¾, koja je ovde provela svoje detinjstvo. Radi se o kulturno-istorijskoj celini koju Å½ini skup istorijskih, kulturnih, prosvetnih i memorijalnih spomenika. Oni se mogu grupisati kao sakralni, folklorni i institucionalni ili na one koji se nalaze u Crkvenoj porti i na one koji su u Å½kolskom dvoriÅ¾tu. Crkva Svetih AhranÅ½ela, koja je zavrÅ¾ena 1830. godine zaduÅ¾bina je Prote Mateje NenadoviÅ¾a. Pri crkvi se Å½uva dragocena crkvena riznica u vidu muzejske postavke. U neposrednoj blizini crkve je grupa nadgrobnih spomenika iz 19.veka, gde su sahranjeni brojni Å½lanovi porodice NenadoviÅ¾. U crkvenoj porti se nalazi grob Desanke MaksimoviÅ¾. Retki primerci narodnog graditeljstva, sobraÅ¾ice, kojih ima 5, saÅ½uvani su takoÅ½e u porti crkve. One potiÅ½u iz 19.veka i graÅ½ene su u blizini crkava ili manastira, a sluÅ¾ile su za okupljanje naroda u vreme svetkovina, sabora i crkvenih praznika. Jednostavnog su oblika; pravougaone osnove sa niskim temeljom koji je ozidan kamenom i sa Å½etvorovodnim krovom koji je pokriven biber-crepom (ravan i sitan crep).

U drugom delu, u Å½kolskom dvoriÅ¾tu, postoji joÅ¾ jedan spomenik narodnog neimarstva-vajat NenadoviÅ¾a, gde je 1826. godine roÅ½en knjiÅ¾evnik Ljuba NenadoviÅ¾. Godine 1836. je sazidana prva drÅ¾avna Å½kola koja je u potpunosti u skladu sa narodnim graditeljstvom-masivna , prizemna graÅ½evina pravougaone osnove i izgleda kao neÅ¾ito veÅ¾ta seoska kuÅ¾a. UnutraÅ¾nji raspored je prilagoÅ½en Å½kolskoj nameni, a danas je tu postavljena muzejska izloÅ¾ba posveÅ¾ena razvoju Å½kolstva i prosvete u to vreme. Nova Å½kolska zgrada je podignuta 1894.godine i u njoj je uÅ½ila Desanka MaksimoviÅ¾. Ona je obnovljena 1985. godine i sada se u njoj nalazi stalna izloÅ¾bena postavka o Å½ivotnom i knjiÅ¾evnom putu pesnikinje, sala za programe i biblioteka. Iza nove Å½kole se nalazi pomoÅ¾na zgrada, podignuta sredinom 19.veka, koja je sluÅ¾ila kao Å½kolska pisarnica i joÅ¾ je jedan vredan primerak narodnog graditeljstva.

Selo MiliÅ½inica je karakteristiÅ½no po Å½uvenoj crkvi brvnari, koja potiÅ½e iz 18.veka, a Valjevska Kamenica po KameniÅ½kom jezeru, koje je omiljeno mesto za pecaroÅ¾je ali i za kupanje pa i voÅ¾nju Å½amcima. Selo je poznato po proizvodnji rakije, Å½iljive i maline. Na Petrovdan se ovde odrÅ¾ava manifestacija Petrovdanski dani. Selo PriÅ½eviÅ¾ je joÅ¾ jedno mesto poznato po dobrim i brojnim kafanama, ima osnovnu Å½kolu , a neposredno pre skretanja za PriÅ½eviÅ¾, sa leve strane na reci Obnici, postoji i funkcioniÅ¾je vodenica za mlevenje Å½ita